

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 650.000 Mk.
Z odnośnikiem do domu 725.000 Mk.
Na prowincji z przesyłką
pocztową 750.000 Mk.
Z zagranicą 1.500.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 40.000 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz millim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. mk. 16.000.
Nekrologi 16.000 mk. zwyczajnie 8.000 mk.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI.
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 6 po poł.

№ 289 (7624)

Piątek, dnia 21 Grudnia 1923 r

Rok XXXI

Lekarz Dentysta 2038

W. Zynger

przyjmuje od godz. 9-7 wieczór
ul. Warszawska 21 dom Cynaderki II p.

Bolesław Szokalski

Lekarz - dentysta

przeprowadził się 2383
na ul. Wrocławską № 37 wprost ul. Wiejskiej.

Węgiel

Górnośląski z kopalń Księcia

na PSZCZYŃIE
po cenach kopalnianych plus 10%
na weksle czterotygodniowe.

Cement

najlepszy w POLSCE
z pieców rotacyjnych fabryki Rud-
niki po cenach fabrycznych na do-
godnych warunkach poleca:

Kaliszka Spółka Opałowa
ul. Kazimierzowska 1, tel. 92.

Dentysta 2102

Wolpe-Bampert

przyjmuje od 10 do 7 wiecz.
Stary Rynek № 17, dom p. Salomonowicza I p.

Skład Futer

Konfekcji Futrzanej

*** H. ADLER w Kaliszu, ***
ul. Wiejska № 5 *** Telefon № 208.

POLECA na SEZON ZIMOWY,

wielki wybór najnowszych damskich i
męskich futer, oraz pojedyncze skóry,
blamy krajowe i zagraniczne.

Przyjmuje wszelkie zamówienia w za-
kres kuśnierstwa wchodzące.

Kupuje i przyjmuje stare futra na za-
miany. 2366.

CENY PRZYSTĘPNE! OBSŁUGA SOLIDNA!

Wielki wybór

Cukrów Warszawskich

Łazienna 13. 2460

NA GWIAZDKĘ

Poleca KALOSZE najlepszej marki światowej

FIRMA

„RUBBER”

FIRMA

w Kaliszu, Wrocławska № 24. I p. 2447

TELEGRAMY.

Lista gabinetu Władysława Grabskiego.

WARSZAWA, 20.12) Po przeprowadzeniu konferencji z poszczególnymi klubami sejmowe mi p. Władysław Grabski udał się w dniu wczorajszym 19 bm. o godz. 130 do Belwederu, gdzie przedstawił p. Prezydentowi Rzeczypospolitej następującą listę swojego gabinetu do zatwierdzenia. Prezydent Ministrów i minister

skarbu — p. Władysław Grabski, minister spr. zagr. — p. Maurycy Zamojski, jako tymczasowy kierownik ministerstwa p. Bertoni; minister spr. wewn. — p. Soltan; min. spr. wojsk. — gen Sosnkowski; min. rolnictwa — p. Zygmunt Chrzanowski, jako tymczasowy kierownik ministerst. Raczyński, min. reform rolnych prof. Zdzisław Ludkiewicz, min. przem. i handlu p. Józef Kieć, min. kolei żel. — p. Tyszką, min. sprawie

dliwosci — p. Wyganowski; min. oświaty p. Bolesław Miklaszewski; min. pracy p. Ludwik Darowski; min. robót publ. p. Rybczyński

Zastrzeżenia.

WARSZAWA, 20.12 (Tel. wł.). Podczas rokowani p. Wł. Grabskiego z klubami poselskimi stronnictwa prawicowe wyraziły zastrzeżenia co do osób w gabinecie jego, a mianowicie gen. Sosnkowskiego i p. Darowskiego. Natomiast stronnictwa lewicowe złożyły zastrzeżenie co do obsadzenia tekij Min. Kolei Żel. przez p. Nossowicza zgodnie z przebiegiem strajku kolejowego.

Oświadczenie nowego rządu w Sejmie.

WARSZAWA, 20.12 (Tel. wł.). W dniu dzisiejszym 20 bm. na posiedzeniu sejmowym wyznaczonym na godz. 4 pp. umieszczony będzie jeden punkt porządku dziennego, który wypełni oświadczenie nowego rządu. Nie wykluczone jest, że nastąpi równocześnie nad nim dyskusja, która przybrałaby formę deklaracji stronnictw i wówczas zakończona byłaby w piątek. W razie rozwinięcia się dłuższej dyskusji, przerwanoby ją aż na po ferje.

Wybory marszałka Sejmu.

WARSZAWA, 20.12 (Tel. wł.). Jak nas informują wybory nowego marszałka Sejmu ma być dokonany na piątkowym posiedzeniu sejmowym, które równocześnie ma być ostatnim posiedzeniem przed ferjami świątecznymi. Według dotychczasowych informacji kandydatem stronnictwa prawicowych ma być p. Chaciński (Ch. D.) albo p. Zygmunt Seyda (ZLN.), zaś stronnictwa lewicowe stawiają kandydaturę posła Jana Dąbskiego. W kuluarach sejmowych powszechnie mówią, że w razie stawiania kandydatury ponownej b. marszałka Rataja, kandydatura ta nie posiada poważnych szans.

Nowy rząd zatwierdzony.

WARSZAWA, 20.12 (Tel. wł.). O godz. 7ej wieczorem p. Prezydent Rzpltej podpisał przedłożoną mu listę członków nowego rządu.

Zmiany w M. S. Zagr.

WARSZAWA, 20.12 (Tel. wł.). Podsekretarz stanu MS. Zagr. p. Marjan Seyda złożył podanie o dymisję, uczynił to jeszcze przed podpisaniem nowego gabinetu.

Zmiany wojewodów.

WARSZAWA, 20.12 (Tel. wł.). Rząd b. premiera Witosa w ostatnich dniach swego urzędowania przesłał szereg dekretów nominacyjnych wojewodów do kancelarii Pana Prezydenta Rzpltej. Na wojewodę kieleckiego przewidywano p. Iszkowskiego, łwowskiego p. Bilskiego, krakowskiego p. Kowalikowskiego, stanisławowskiego p. Garapicha, katowickiego p. St. Srokowskiego, wołyńskiego p. Konckiego i poleskiego p. Jurystowskiego. Równocześnie przedstawione zostały dwie dymisje wojewodów: białostockiego p. Popielawskiego i pomorskiego p. Brejskiego. Dekrety te jak się dowiadujemy nie zostały podpisane przez p. Prezydenta Rzpltej, nastąpić ma dopiero przy nowym rządzie o ile nie zajdą zasadnicze zmiany.

Zawieszenie umów z pracownikami cywilnymi.

WARSZAWA, 20.12 (Tel. wł.). Na wypadek powołania do służby wojskowej pracowników cywilnych zatrudnionych w zakładach wojskowych, jak wyjaśnia M. S. Wojsk., umowy najmu zostają zawieszane w oddziale wojskowym. Powołanym do służby lub ćwiczeń nie przysługuje żadna odprawa, gdyż nie zostają skreśleni z listy pracowników zakładów. O ile pracownicy ci zgłoszą się po odbyciu służby w przepisany terminie, będą przyjmowani z powrotem na dawne stanowiska.

Nowe podniesienie taryfy kolejowej.

WARSZAWA, 20.12 (Tel. wł.). M. S. Wewn. wprowadziło zmianę opłaty skarbowej za pasz

S. MACIEJOWSKI

Kalisz, Wrocławska 13, tel. 265

poleca

NA PODARKI GWIAZDKOWE

Serwisy stołowe porcelanowe, kryształowe i szklane.
Serwisy do kawy 12-o i 6-cio osobowe,
Garnitury na umywalnię,
Garnitury na biurko z marmuru i bronzu,
Grupy, Zardiniery i Wazony z Saskiej porcelany,
Zardiniery, Wazony, Bonbonierki kryształowe,
Lampy i elektryczne, gazowe i naftowe,
Ample
Platery Frageta, Norblina i Henneberga.

Łeny niskie.

Wielki wybór nowości.

porty zagraniczne i ceny książeczki paszportowej. Urzędnicy i wojskowi starające się o wyjazd za granicę winny dołączyć: do prośby o urlop za graniczny i nowy paszport 1530000 mk.; do prośby o urlop zagraniczny i wznowienie lub przedłużenie ważności posiadanego passzportu — 1500000 mk., do prośby o urlop zagraniczny i zezwolenie na wyjazd powrotny w czasie obowiązującej jeszcze ważności 500,000 mk.

Organizacja władz administracyjnych.

WARSZAWA, 20.12 (Tel. wł.). Minister spraw wewn. w związku z okólnikiem prezesa ministrów dotyczącym organizacji władz państw. przygotowuje w celu przedłożenia Radzie Ministrów projekt z rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów do ustawy z dn. 2 sierpnia 1919 roku o organizacji władz administracyjnych II instancji. Jak nas informują, w rozporządzeniu tym znajdują wyrażone uchwalone przez Radę Ministrów zasady ogólne. Co się tyczy realizacji za sady o podziale tego podziału we wszystkich działach administracji państwowej z podziałem na województwa i powiaty da się osiągnąć dopiero przy sposobności opracowania nowego projektu administracyjnego zgodnie z art. 65 Konstytucji.

Nowe opłaty za paszporty zagraniczne

WARSZAWA, 20.12 (Tel. wł.). W dn. wczorajszym 19 bm. ministrowie skarbu, kolei oraz myślni i handlu podpisali jako ostatnie rozporządzenie przed ustąpieniem podniesienie na przeciąg czasu od 21 grudnia do 31 taryfy kolejowej i osobowej o 100 proc. Rozporządzenie to w niczym nie zmienia waloryzacji taryf kolejowych w frankach złotych, ustanowionej od dnia 1 stycznia 1924 r. W tym wypadku chodziło za pewne o zasilenie skarbu państwa wpływami za przejazdy świąteczne.

Król grecki przestał być królem.

WIELEŃ, 20.12. „Neue Freie Presse“ do nosi z Aten, że król i królowa greccy wczoraj wieczorem za poradą rządu rewolucyjnego opuścili Ateny, udając się do Rumunii. Król przed wyjazdem zwrócił się telegraficznie z prośbą do Venizelosa, aby objął on chwilowo rząd. Tymczasowo będzie spełniał rzędy admirał Kondu ríotis, jako regeni do chwili ustalenia definitywnej formy rządu.

PARYŻ, 20.12. Wyjazd króla greckiego z Aten wywołał w tutejszych kręgach politycznych wielkie wrażenie, ponieważ uważano utrzymanie dynastji greckiej za pewne, po poufnych rokowaniach, które się toczyły w ostatnich tygodniach pomiędzy Belgradem, Bukareszttem a Paryżem. Dzienniki zamieszczają szczegóły, według których ostatnia peryska podróż króla jugosłowiańskiego stała w związku z temi rokowaniami. Podróż podjął król jugosłowiański za poradą królowej Marii rumuńskiej, aby uzyskać pewne przyrzeczenie ze strony rządu francuskiego. Venizelos dowiedziawszy się o tych rokowaniach, cofnął swe przyrzeczenie, że ewentualnie stanie jako prezydent na czele republiki greckiej. W gruncie rzeczy Venizelos jest przeciwnikiem republiki i pragnie zaprowadzenia monarchji w uformowanej formie.

LONDYN, 20.12. „Daily Express“ donosi z Białogrodu, że posłowie jugosłowiański, francuski i rumuński w Atenach poczynili zbiorowe kroki na rzecz utrzymania monarchji greckiej.

Z giełdy zbożowej.

WARSZAWA, 20.12 (Tel. wł.). W dniu wczorajszym 19 bm., jako w śróde giełda warszawska towarowo zbożowa nie odbyła się. Obróty do konywane poza giełdą wskazywały dalszą zwykłość.

O zabezpieczenie na wypadek bezrobocia.

W najbliższych dniach będzie przedstawiony plenum Sejmu projekt ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Projekt pomocy dla bezrobotnych nie jest nowością, myślano o tem i wcześniej ale umowano pomoc ta w inny sposób i traktowano z innego punktu widzenia. Jeszcze w r. 1919 ukazała się ustawa o doraźnej pomocy dla bezrobotnych (Ustawa z dnia 4.11.19 r. D. U. 89) — ale zbyt niskie stawki przy szybkim tempie dewaluacji uczyniły ustawę tę nie-realną.

Obecny projekt przewiduje wciągnięcie w

akcję pomocy dla bezrobotnych nie tylko pracodawców, ale i społeczeństwo, a mianowicie związki komunalne miejskie i powiatowe oraz komisje pomocy dla bezrobotnych w skład których wchodziłyby i przedstawiciele robotniczych związków zawodowych.

Cała akcja ujęta w formie ustawy jest pozabawiona charakteru filantropijnego, ubliżającego godności pracownika.

Ustawa ta ma swoje złe i dobre strony, projekt wniesiony do Sejmu może jeszcze ulegć zmianie, ale zasadniczo wytyczne, które przypu-

szczalnic nie zostaną zmienione są ocenione poniżej.

Z zabezpieczenia korzystają robotnicy w przedsiębiorstwach zatrudniających przynajmniej 5 robotników, ta ilość została wzięta opierając się na mniemaniu że przedsiębiorstwa mniejsze są więcej odporne na bezrobocie.

Korzystając z pomocy może każdy pozostający bez pracy „nie na skutek trwania choroby, inwalidztwa, strajku, lokautu lub okoliczności powodujących w myśl obowiązujących ustaw na tymczasowe wydalenie z pracy“ (art. 1c) nie mogą również korzystać ci robotnicy, którzy posiadają majątek lub inne stałe lub niestałe dochody przekraczające łącznie wysokość świadczeń.

Sprawa posiadania „majątku“ przez robotnika brzmi trochę fantastycznie, niemniej jednak może tu być mowa o posiadaniu domku mieszkalnego, który stanowi wprawdzie majątek, ale rozstrzygnie tutaj dochodowość tego obiektu.

Na pokrycie wydatków wynikających w prowadzenie akcji zabezpieczeniowej na wypadek bezrobocia przeznaczone są dochody państwowe stanowiące osobną pozycję w budżecie państwa.

Na ten fundusz złożą się:

1) składki robotników, 2) składki pracodawców równe sumie składek zatrudnionych w danym przedsiębiorstwie robotników, 3) dopłaty związków komunalnych, 4) opłaty państwowe.

Składki robotników projekt przewiduje w wysokości 1 proc. zarobku robotnika niewykwalifikowanego — norma ta oczywiście może ulegać zmianie, dopłata związków komunalnych wynosiłaby 11 część wszystkich kosztów akcji wypłacania świadczeń w oddzielnych miejscowościach.

Skarb państwa asygnowałby na świadczenia 2/3 ogólnej sumy wpłaconej przez pracodawców w całej Rzeczypospolitej. Jak widzimy udział skarbu byłby bardzo poważny.

Wysokość świadczeń zabezpieczeniowych dla bezrobotnych ustala w określonej sumie min. pracy i opieki społecznej w porozumieniu z min. skarbu, biorąc za podstawę maksymalnych świadczeń 40 proc. ustalonych przez siebie przeciętnych zarobków robotników niewykwalifikowanych.

Na głowę rodziny przypada od 45 do 50 proc. maksymalnych świadczeń, na żonę o ile nie zarabuje 25 — 30 proc., na każde dziecko 10 — 15 proc., zaś na robotnika samotnego 50 — 60 proc. tych świadczeń.

Maksymalne świadczenia otrzymują bezrobotni posiadający rodzinę złożoną z niezarobkującej żony i co najmniej 2 dzieci.

Prawo do otrzymania świadczeń zabezpieczeniowych rozpoczyna się w dniu 14 po zarejestrowaniu się bezrobotnych we właściwym Urzędzie Pośred. Pracy.

Świadczenia przyznają bezrobotnym Państw. Urząd Pośr. Pracy (art. 9). Wogóle cały ciężar związany z akcją zabezpieczeniową spoczywa na P. U. Pośr. Pracy, który to urząd zbiera składki i ściąga należności od związków komunalnych i gmin miejskich. P. U. P. Pracy prowadzi również rejestracje bezrobotnych i wogóle robotników, a pracodawcy obowiązani są w ciągu 48 godzin zawiadomić właściwy Urząd Pośredniczący Pracy o każdym wolnym miejscu dla robotnika w każdym przyjętym robotniku.

Ta statystyka robotnicza będzie ogromnym balastem dla P. U. P. Pracy, który ma inne zadania do spełnienia powinna by raczej spoczywać na organach Gł. U. Statyst., przypuszczalnie ta sprawa będzie zmieniona w tym duchu.

Robotnik traci prawo do pobierania składek a) po upływie terminu b) jeżeli otrzymał pracę co najmniej na 2 tygodnie.

Sprawa terminu, w ciągu jakiego robotnik będzie miał prawo do pobierania składek będzie przedmiotem dłuższej dyskusji. Z jednej strony ustalenie terminu krótszego byłoby bodźcem dla sfer miarodajnych do zlikwidowania bezrobocia, z drugiej strony o ile przyczyniłoby bezrobocia o charakterze gospodarczym nie pozwoliłoby na szybkie opanowanie tego status quo, to zmniejszenie terminu wypłat byłoby połączone z krzywdą dla robotników.

Wogóle ustawa ta powinna być tak opracowana aby rzeczywiście przysłużyła się sprawie robotniczej, a nie była ustawą papierową, bez realnych korzyści.

Ważną jest sprawa omówienia kto może korzystać z dobrodziejstw ustawy, aby nie wywołać stanu, w którym uchylający się od pracy mógłby korzystać z zapomóg, z krzywdą prawdziwych bezrobotnych — przypomina się karykatura z zagranicznego pisma przedstawiająca bezrobotnego kalkulującego, czy mu się opłaca przyjąć proponowaną mu pracę, „zarobek z której przewyższa on niewielką kwotę sumy jaką otrzymuje za próżniactwo“.

Ustawa przewiduje, że od korzystania z za-
silków będą wykluczeni ci, którzy od 2 lat nie
pracują, lub pracowali w krótkich terminach z
wyjątkiem osób zwolnionych z wojska i reemi-
grantów. Widzimy, że artykuł ten daje pole do
szczegółowego omówienia kategorii korzystają-
cych z zasiłków.

Trzeba tu jeszcze podkreślić w związku z
reemigrantami, że sprawa załatwienia tej usła-
wy staje się pilną, ze względu na emigrantów,
ponieważ z chwilą gdy ustawa ta u nas wejdzie
w życie, będzie można wejść w stosunku z pań-
stwami, gdzie głównie kieruje się polska emigra-
cja dla zabezpieczenia od bezrobocia tych, któ-
rzy za pracą musieli wyjechać z Polski.

Z Austrią już nawet zostały wszczęte pewne
pertraktacje, ale będą mogły one być zakończone
jedynie po uchwaleniu przez Sejm projektu u-
stawy o zabezpieczeniu.

Grożba bezrobocia wisząca ciągle nad pra-
cownikami fabrycznym wytwarza stan, w któ-
rym normalna praca nie może iść swoim torem
i wywołuje napięcie odbijające się ujemnie
nad, wydajnością tej pracy.

Nie pomogą tutaj deklamacje o „odium“
sfer robotniczych przez posła Wierzbickiego, na-
wolywanie do pójścia śladem robotników an-
gielskich czy francuskich bez załatwienia tej
pierwszorzędnej sprawy wagi — ubezpieczenia
robotniczej rodziny na wypadek bezrobocia,
bez ujęcia tej akcji w ramy ustawy i prowadzenie
jej przez czynniki Rządowe. inż. S.M.

29 maja-14 grudnia 1923 r.

w dniach urodzin i śmierci rządu Witosa

Dnia 29 maja o godz. 1 w południe p.
Witos przybył do prezydium Rady ministrów
i objął urządowanie.

Dnia 14 grudnia o godz. 8.30 wieczór
p. Witos zakomunikował swemu klubowi, że
wraz z całym gabinetem podał się do dy-
misji.

Rząd Witosa trwał więc 6 miesięcy i 2
tygodnie, a co w tym czasie zdziałał, spró-
bujmy wykazać na podstawie szeregu cyfr.

Dnia 29 maja na giełdzie warszawskiej
dolar kosztował 53 tysiące marek, zaś dnia
14 grudnia 5.545.000, czyli że dolar w cza-
sie od 29 maja do 14 grudnia podrożał o-
krągłe 100 razy.

Również podrożały inne waluty. Naprzy-
kład korona czeska notowała 29 maja 1600
marek, zaś 14 grudnia 131.650 mk.; frank
francuski 22 maja 3.560 mk., 14 grudnia 241
tysięcy; frank szwajcarski 29 maja 9.690 mk.
14 grudnia 790 tysięcy mk. i t. d. Tyle co
do walut.

Srodki żywnościowe podrożały olbrzymio
Dnia 28 maja (dzień giełdowy) centnar psze-
nicy kosztował 243 tysiące, centnar żyta 120
—140 tysięcy. Dnia 14 grudnia (również dzień
giełdowy) cen. pszenicy kosztował 12.800.000
centnar żyta 8.200.000 mk., czyli pszenica
podrożała 50 razy, żyto 60 razy.

Dnia 28 maja podwyższono cenę chleba
na 2190 mk., dnia 14 grudnia ustanowiono
cenę 155 tys. za 1 kilogram. Bułka w dniu
22 maja kosztowała 245 mk. dn. 14 grudnia
ustalono cenę 20 tysięcy, a więc chleb po-
drożał 60 razy, bułki 80 razy.

W kwietniu (ostatni miesiąc rządów Si-
korskiego) drożyzna wedle obliczenia komi-
sji warszawskiej wzrosła o 9.62 procent, w
listopadzie (ostatni miesiąc rządów Witosa)
wzrosła o 132,14 proc. Za pół grudnia wzrost
drożyzny wyniósł 70 proc.

A teraz co do polityki zewnętrznej kilka
porównań:

Za rządu Sikorskiego Polska osiągnęła
uznanie swych granic wschodnich, czego
przez 4 lata istnienia Polski — mimo poko-
ju z Rosją — nie można było osiągnąć. Za
rządów Witosa Polska przegrała kampanje
z Gdańskiem, przegrała wybory do Rady Li-
gi Narodów i spór o Jaworzynę.

Czego chcą przedsiębiorcy francuscy, a co dają?

Z końcem listopada br. bawiło w Warsza-
wie przedstawicielstwo kopalń francuskich oraz
ekonomicznej misji francuskiej w Poznaniu, ce-
lem omówienia z miarodajnymi czynnikami pol-
skimi sprawy emigracji robotników polskich do
Francji i Algieru. Wiadomość ta, żywo poruszyła
kolonie robotników polskich we Francji, a zwła-
szcza w Creuzot, w największych przedsiębior-
stwach metalurgicznych Francji. I na skutek
tej wiadomości nadsyłają oni stamtąd słuszne u
wagi i wymowne ostrzeżenie pod adresem pol-
skiego robotnika i tych czynników, które przede
wszystkiem winny go otaczać opieką tak w kraju
jak zagranicą. I oto co piszą swym prostym
ale plastycznym stylem:

„A więc, z naszego punktu widzenia, wszel-
kie niepowodzenia w naszym kraju wykorzystu-
stają nasi przyjaciele i nieprzyjaciele fizycznie
ekonomicznie. Takie żądania ich (przemysłow-
ców, jak 2letni kontrakt, kaucje, wyjazd do Al-
gieru itp.) są wprost dla nas niepokojące i szu-
dercem lekceważeniem polskiego robotnika oraz
polskich miarodajnych czynników. A więc mu-
simy stanąć w obronie naszych interesów, a za
nami — życzeniem naszym jest — nasze miaro-
dajne czynniki, przeciw obcym zakusom na wol-
ność i pracę polskiego robotnika, które później
odbiłyby się fatalnie na naszym narodzie.

Jeżeli robotnik polski zarabia we Francji
10 franków dziennie, a żywność drożeje z dnia
na dzień tak, że w krótkim czasie podrożała o
100 proc. — zatem koszt całodziennego wyży-
wienia będą przewyższać zarobek dzienny ro-
botnika polskiego, lecz nie francuskiego, bo ro-
botnicy francuscy otrzymują prócz zarobku
skorodowego także i tzw. premie oraz dodatki na
żony i dzieci. Polski robotnik natomiast jest
wszelkich dodatków pozbawiony. Dlatego też
przedsiębiorcy francuscy ubiegają się za robot-
nikiem polskim, bo jest on tańszy i wytrwalszy
w pracy od robotnika francuskiego na co dowo-
dem jest fakt następujący: W letniej porze
usuwa się robotnik francuski z hut żelaznych z
powodu nadmiernego gorąca, a miejsca ich zaj-
muje Polacy — lecz gdy lato przejdzie,
wraca z powrotem francuski robotnik. My
na to musimy patrzeć z bólem w sercu, że nam
się krzywdą dzieje, lecz niestety z tym losem
musimy się pogodzić — do czasu. Skoro bo
swim Francuzi się szanują, to imy ich śladem
iść powinniśmy.

Co do wysłania robotników polskich do
Algieru, to się stanowczo sprzeciwiamy — wbrew
wszelkim pertraktacjom. Do Algieru bowiem
wysyłają Francuzi przeważnie zbrodniarzy i
karne lub ochotnicze kompanie. A przecież
naród polski nie może być tym podobny, lecz
winien stać w obronie swojej cywilizacji i uczuć
narodowych.

Tyle robotnicy polscy. Czyż zatem wolno
nam skazywać rzesze polskiego robotnika na
wysykanie poniewierkę, zaprzedać go obcym z
ciałem i duszą? Zarówno głos robotnika, jaki
wszelkie warunki jego pracy dajemy pod rozwa-
gę przede wszystkim min. pracy i opieki społecz-
nej oraz wszelkim organizacjom i instytucjom,
których los zdrowie i przyszłość robotnika pol-
skiego leży poważnie na sercu. Robotnik polski
bowiem nie jest przedmiotem, którym wolno bez
karnie a dowolnie rozporządzać, odrywając go
od ziemi ojczystej na tulaćkę, ponieważ i wy-
zysk obcych.

KRONIKA.

— FONETYCZNY GABINET.

„Ekspress poranny“, podaje, że w kołach
sejmowych kursuje następująca anegdota. Wob-
bec nie dojdą do skutku koncepcji gabinetu pa-
lamentarnego i nie zgodzenia się bylejak więszo-
ści na gabinet p. Thuguta pozaparlamentarny,
proponowany jest gabinet fonetyczny w nastę-
pującym składzie.

Premjer — Jedynak (gr. Bryła); sprawy
wewn. — Miolla (Białorusin); Wojsko — Dobija
(Z.L.N.); Sprawiedl. — Przewrocki (Piast); Apro-
wizacja — Pączek (PPS.); Przemysł — Targow-
ski (gr. Bryła); Oświata — Duro (Wyzw.);
Skarb — Pieniążek (Piast); Roboty Publ. —
Niedbalski (Piast); Sprawy Zagr. — Deutscher
(kol. żyd.); Rolnictwo — Cieluch (Piast); Ref.
rcl — Socha (Piast); Praca — Chętnik (ZLN);
Opieka Społ. — Sobek (Piast); Zdrowie — Lizak
(Piast); koleje — Picchota (Piast); Kom. Oszcz.
— Huiak (Piast); Mon. tyłun. — Tabaczyński
(Z.L.N.); Stadniny Państwowe — Właszek (gr.
Dubanowicza).

GIEŁDA WARSZAWSKA.	
New-Jork	6,500,000
Londyn	28,00,000
Belgja	292,500
Paryż	335,000
Szwajcarja	1,140,000

— REZOLUCJA ZW. OBRONY KRESOW
ZACHODNICH w sprawie likwidacji własności
niemieckiej.

Delegaci zarządów powiatowych Zw. O. K.
Z. Województwa Poznańskiego na Walnem Zjeź-
dzie w Poznaniu w dniu 14 grudnia br. uchwalili
następującą rezolucję celem przedłożenia Rzą-
dowi:

Sprawa likwidacji własności niemieckiej na
mocy Tr. Wers. wywołuje powszechne oburzenie
i rozgoryczenie pośród najszerzych warstw lud-
ności, wobec czego Zjazd uważa za niezbędne:

1) Natychmiastowe mianowanie komisarza
Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Poznaniu
i odpowiednio powiększenie personelu.

2) Umóżliwienie wszystkim osadnikom pol-
skim, którym zostały przyznane osady II serji,
wejście w ich posiadanie, gdyż osadnicy z winy
Urzędu są materialnie zrujnowani.

3) Przy likwidacji następnych serji osad u-
względnić w pierwszym rzędzie fachowych ro-
bików.

4) Zasadniczą reorganizację całej dotych-
czasowej procedury likwidacyjnej w myśl pro-
jektu, który Zjazd poleca Dyrekcji Z. O. K. Z.
przedłożyć Rządowi.

Zjazd Delegatów Zarządów Powiatow-
ych Z. O. K. Z. Wojewódz. Pozn.

— PODZIĘKOWANIE.

Paniom Ziemiankom Koła Błazkowskiego
za złożone mk. 63 miliony dla najbiedniejszych
m. Kalisza składa gorące podziękowanie
Komitet Obywatelski.

— W TYGODNIU PRZEDŚWIĄTECZNYM.
sklepy mogą być otwarte do godziny 9 wieczo-
rem. Również w niedzielę dn. 23 bm. sklepy
mogą być otwarte po południu.

— WSKAZNIK DROŻYZNIANY za czas od
1 do 15 grudnia rb. wynosi 70,6 proc.

— ODWOŁANIE „DOMU WARJATOW“.

Z powodu choroby jednej z amatek przed-
stawienie farsy „Dom warjatów“, na rzecz kuch-
ni ruchomych, odbędzie się po świętach.

O dniu przedstawienia nie omieszkamy za-
wiadomić.

— OSOBISTE.

W piątek, dn. 21 bm. o godz. 6.30 rano
przybywa z Warszawy do Kalisza Główny Ko-
mendant Związku Strzeleckiego na inspekcję
tutajszego Okręgu Zw. Strzeleckiego, władze
którego dokładają wszelkich starań by uroczy-
ście i godnie podjąć drogiego Gościa.

— WARTOŚĆ WYWIEZIONEGO CUKRU

W roku bieżącym wywieziono z Polski za-
granicę 120 tysięcy ton cukru wartości około
75,500,000 franków szwajcarskich.

— STRZEŻCIE SIE DOLAROW.

Czarna giełda, pragnąc zaspokoić apetyty
tych obywateli, którzy tęsknią za dolarem, rzu-
ciła na rynek poważną ilość dolarów już dawno
unieważnionych.

Są to dolary, które wypuścili zbuntowani
konfederaci w r. 1861 w południowych Stanach
Ameryki północnej.

Na dolarach tych widnieje napis:
„The Confederate States of America“, gdy
na prawdziwych zamieszczony jest taki: „The
United States of America“.

Klinika chirurgiczna
(z gabinetem Roentgena, diatermią, kwarcową
lampą etc.)
POZNAŃ, ul. Mickiewicza 22.
Dr. Parczewski.
2427

Składajcie ofiary
na inwalidów wojennych.

Na gwiazdkę.

Na gwiazdkę.

Skład materiałów piśmiennych przy kantorze drukarni GAZETY KALISKIEJ

*Poleca wielki wybór papeterji, papieru, bile-
tów wizytowych, bibuły, piór, obsadek, otów-
ków, atramentu, spinaczy, kalendarzy ścien-
nych i terminowych i t. d. które sprzedajemy po
cenach możliwie najtańszych.*

Na gwiazdkę.

Na gwiazdkę. 2458

— Maść przeciw odmrożeniom —

Na gwiazdkę

PO CENACH ZNIŻONYCH

z zapasów dawniejszych

Mydła Toaletowe w ozdobnych pudełkach
Pudry — Coty — Java — Simon
Wody Kolońskie, kwiatowe, i potrójne,
w ozdobnych flakonach
Perfumy — L'origan — chypre — Ideal —
Coeurde Jeanette — La Rose
Jaequeminot — Lilafior —
Paris i wiele innych.

POLECA Skład Apteczny 2456

M. MAJERANA, Babina Nr. 1.

Krem udelikatniający i bielący cerę

Środki na wzmocnienie i porost włosów.

GOSPODARSTWO

100 mórg ziemi żytnej z martwym i żywym inwen-
tarzem w tym 15 mórg łąki rzeczka morga lasu za rów-
nowartość 4 tysięcy dolarów do sprzedania. Wiado-
mość w Administracji Gazety Kaliskiej. 2431

Największą niewątpliwie uciechę sprawisz kaszlącym dzie-
ciom i starszym kupując

na Gwiazdkę znakomitych cukier-
ków **Miodowo
Zielowych** w cu-
kierni **A. JANOW-
SKIEGO** Kanonicka Nr 3. Tamże wielki wybór **pierni-
ków Toruńskich** i własnego wyrobu, oraz **cukry,
czekolada, ciasta, wyborowe torty.**
PRZYJMUJE ZAMÓWIENIA. 2445

PRACOWNIA

Damskich Kapeluszy

Poliny Cepelli
ul. 3 Maja (dom szkolny)
pierwszy od Nowego-Rynku
2359.

W wielkim wyborze

firanki i kapy

Najnowszych fasonów
Piaskowa 5 m. 10 III p 2432

Przybłąkał się

PIES

paszy wyżeł

do odebrania za zwrotem kosz-
tów ogłoszenia.
Dom Straży Ogniowej kontro-
la miejska, zastać można o
godz. 2 p.p. 2455

Zginał paszport

wydany przez magistrat m. Ka-
lisza na imię Fajbusza Jed-
wabia. 2457

Zginał paszport

wydany przez Urząd gm. Ka-
mień na imię Kazimierza Szy-
zki rocz. 1904. 2453

Zginał paszport

wydany przez magistrat m. Ka-
lisza na imię Marji Dymkow-
skiej. 2370

Dr. Różaner

Łódź.

Choroby skórne, weneryczne
i moczopłciowe, leczenie sztu-
cznym słońcem górskim.

DZIELNA Nr 9. 2343

„Ameryka”

Czasopismo Ilustrowane poświęcone poznaniu
Ameryki i Amerykan.

Wychodzi miesięcznie, pod redakcją Mieczys-
ława Tuleji.

K T O

chce poznać Stany Zjednoczone, amerykańskie
metody pracy, mieć stałe wyczerpujące wiadomości
o amerykańskim Przemysle, Handlu i Finansach,
informacje, dotyczące wychodźstwa polskiego w Sta-
nach Zjednoczonych, spraw polsko-amerykańskich,
oraz ciekawe wiadomości ogólne-winien stałe czy-
tać „Amerykę”

Ameryka

prócz ciekawych artykułów z najrozmaitszych dzie-
dzin zawiera stałe bogate działy: Kroniki: Ofert i
Zapytań z Ameryki (przedstawicielstwa): Nowych
Książek i Czasopism, oraz ogłoszenia poważnych
firm i instytucji handlowych i finansowych;

w każdym numerze podaje **ROZKŁAD JAZDY
OKRĘTUW** z Europy do Ameryki.

Ameryka

rozpoczęła druk stałego Działu Angielskiego (En-
glish Language Section). ważny **dla uczących
się języka angielskiego.**

Ameryka

drukuje w odcinku z humorem napisane wrażenia
z podróży do Ameryki p. t. „Gwiazdy i Dolary”
pióra M. H. Szpyrkówny.

Prenumerata rocznika: Mk. 900,000. Numer pojedyn-
czy 75,000. Adres Redakcji i Administracji: Warsza-
wa, Nowy Świat 72, (pałac Staszica 26-62. Konto
w P. K. O. 7136.

Ceny niższe. NA Ceny niższe.

GWIAZDKĘ!

po cenach fabrycznych następujące towary:
lalki, lamigłówki, budownictwo, szachy,
:: loteryjka, meble i pianina dziecięce ::

poleca:

SKŁAD papieru, materiałów piśmiennych,
obrazów w ramach i bez ram

M. RAPPAP

2434. w Kaliszu, ul. Wrocławska 28